

DRUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 16. maja 1912.

Leto IV.

Tovarišija.

Vsako društvo naj bo velika družba prijateljev in prijateljic. Govorili smo že enkrat v »Društveniku« o prijateljstvu, ko smo se menili o Zupančičevi pesmi »Prijatelj, to je beseda vseh besed«, pa takrat smo vzporedno s pesmijo povdarjali samo pomen in vrednost dobrih prijateljev, sedaj pa recimo še katero o dolžnostih, ki jih imamo do prijateljev in tovarišev in o načinu, kako si prijatelje pridobimo.

Glavni pogoj za prijateljstvo je, kakor se zmerom sliši, isto prepričanje, enako mišljenje. O tem ne bom govoril, saj vsak ve, da je ravno enako prepričanje, prepričanje namreč, da moramo ostati dobri katoličani, Slovenci in demokratje, rodilo vsa naša društva. Samo enako prepričanje ne zadostuje. Vsak sam pozna gotovo več ljudi, enakomislečih in tudi drugače dobrih, ki jih pa vendar ne more šteti za prijatelje, ki se jim celo mnogo raje ogne, kot da bi kdaj iskal njih družbe, ki se mu kar sitno zdi, kadar mora z njimi občevati, ljudi, ki takorekoč kar odbijajo vsakega.

Kdor hoče dobro shajati z ljudmi in si pridobiti pravih prijateljev, mora znati z ljudmi prav občevati. Nepravilno občevanje v družbi, s tovariši našim društvom dela veliko škodo. Koliko sporov in nasprotstev nastane na ta način, nasprotstev, ki trajajo leta in leta in ovirajo delo in razvoj društev, koliko izvrstnih članov se na ta način odbije od društev, članov, ki bi lahko neizmerno dobrega storili za našo stvar, tako pa ne naredi nič, ali pa celo odidejo k nasprotnikom in delajo za te. Ker je pravilno občevanje v družbi za društva tako važno, naj slede tu nekatera pravila takega občevanja, ki se jih je treba držati.

Ne bodi nikoli nasproti tovarišem očetovski ali protektorski! Nasproti članom, ki so šele prišli v društvo in

mlajšim članom sploh se društveniki večkrat tako obnašajo kakor stariši nasproti otrokom ali stari izkušeni ljudje nasproti nezreli mladini. Nobena reč tako ne odbija kot tako obnašanje, ker ni naravno. Pomislimo, kako smešno se mora videti, kadar se mlad fant proti par let mlajšemu tovarišu tako vede. To sicer ni noben velik greh, saj se človek obnaša tako po navadi popolnoma nevede in nehote, toda prijatelj si na ta način nikoli ne bomo pridobili, ker mlajši tovariš bo pa tako obnašanje vedno opazil in bridko občutil, ali pa se bo norčeval.

Nikdar in nikjer pretirane prijaznosti! Vse, kar je prav, v pravih mejah. Gotovo vsak pozna kakega takega sladkega Janeza, ki je z vsakim človekom takoj, ko se z njim seznani, brž tako silno dober, tako cukreno sladek in prijazen. Pregovor pravi: Preveč še s kruhom ni dobro. Taka prevelika, pretirana prijaznost je ravno tako smešna, kakor tisto mlado očetovstvo, in nas naredi v družbi samo zoprne, zato se je moramo ravno tako varovati, kakor odurnosti in neprijaznosti, ki prehaja pri nekaterih že naravnost v surovost.

Ne delaj si nikoli brez potrebe nasprotnikov ali sovražnikov. V boju za pošteno in pravično reč si itak nakoplje človek dovolj nasprotnikov, čemu bi jih iskal še nalašč. Kar se z lepo lahko naredi, naj se ne skuša doseči s trdo besedo. Zgodba o solncu in vetru je vredna večnega spomina. Skušala sta se namreč ta dva nekdanj, kdo bo prej prisilil popotnika, da bo slekal plašč. Veter je napejal vse sile, popotnik se je bolj in bolj stiskal in zavijal v svoj plašč; posijalo je prijazno solnce, popotnik je kmalu slekal plašč, ga razgrnil pod lipo in se vlegel nanj. Tudi v društvu bi bilo dostikrat boljše, če bi mesto viharja in plohe besedi posijalo prijazno solnce.

Zlato se izkuša v ognju, pravi prijatelj v nesreči. Če kak član društva

pade, greši ali si nakoplje kako sramoto, ga pravi tovariši in prijatelji ne bodo sodili huje kot vsak tujec, ne bodo pripovedovali tega greha škodoželjno okrog, ali ga celo očitno ali zahrbtno zasmehovali, ampak bodo skušali pokriti celo stvar s plaščem krščanskega usmiljenja. Če se ga kara, kar je dostikrat potrebno, naj se ga med štirimi očmi, potem naj se sploh ne govori več o tem. Kakor je pri bolniku treba velike previdnosti in ljubezni, ravno tako jo je treba pri človeku, ki je grešil. V obeh slučajih najde pravo pot samo resnična ljubezen. Zato naj tovariša, ki je padel, posvari tisti, ki ga ima rada, njegov najboljši prijatelj. Proti temu pravilu se veliko greši v naših organizacijah. Dostikrat se zgodi, da takrat, ko bi človek najbolj potreboval opore, ko so mu prijatelji najbolj potrebni, ga ti najprej puste na cedilu, ali pa še celo prvi in najhujše zamahnejo s kolem po njem.

Malokatera lastnost je dandanes tako razširjena kakor škodoželjnost. Zato je toliko laži in obrekovanj, da je groza. Samo za pičico povoda, iz komarja se naredi slon in čenče se razširijo kakor povodenj. Včasih takoj, včasih šele čez dolgo se potem pokaže, kako je bila stvar krivična in navadno se te vrste krivice nikoli ne popravijo. Latinski pregovor pravi, da vedno nekaj obvisi na človeku, pri vsakih takih čenčah se ga nekaj prime. Kako grdo je, če se kaj takega pripeti članu naših organizacij, naših društev in ravno njegovi tovariši, člani istega društva, najprej in najrajši verjamejo take neutemeljene čenče. Tak član si potem misli: »Lej tako dolgo smo bili skupaj, tako me poznajo in za tako slabega me imajo. Tako lahko verjamejo, da sem tak. Samo migniti je treba, pa mi prisodijo, da sem zmožen storiti sramotno falotsko dejanje.« Večno bo hvaležen tak član moškemu tovarišu, ki se bo v takih časih postavil zanj in rekel: »Jaz ga poznam in ne morem verjeti, da bi

bil kaj takega storil, in dokler ni dokazano kakor na dlani, jaz tudi tega ne verjamem. Pri nas se žalibog dostikrat celo zgodi, da je kdo v družbi, kjer se slabo in lažljivo govori o njegovem tovarišu in ta čisto jasno ve, da so te govorice izmišljene ali zlagane, pa ne zine besedice v njegovo obrambo. Misli si: »Kjer te ne peče, ne gasi!« Jaz bi takega človeka nikoli ne mogel imeti za tovariša ali celo za prijatelja. Če bi branil tovariša tak človek, bi celo pri obrekljivcih samih pridobil na ugledu.

In odkritost! Včasih kdo izreče kako preostro besedo, nič hudega ne misli, tovariš jo pa shrani globoko v srcu za večnost in je ne pozabi, kot skala leži med njima. Če bi ga takoj prijel, kot se med prijatelji spodobi, bi se takoj izkazalo, da ni nič. Sploh se med prijatelji ne sme tehtati vsake besede, saj beseda ni konj, kot pravi pregovor. Če tehtaš besede, tehtaj svoje, tudi tebi pade dostikrat kaka preostra!

Skrbimo, da bomo v tem oziru obnašali se vedno tako, kakor zantevajo naša katoliška načela, kakor zahteva zdrava pamet, in zdrava pamet nam pove, kako smešno in bedasto je, če je kdo ponosen in prevzetan zaradi stvari, ki nima pri njih popolnoma nobene zasluge. Takega nezasluženega ponosa je pri nas, da je groza. Eden je ponosen na nadarjenost, drugi na moč, tretji na lepoto svojo, vse to so stvari, pri katerih sam nima nobene zasluge. Boga naj zahvali in ponižen naj bo! Če je kdo bogat, če je doma iz ugledne hiše, naj bo hvaležen starišem in skuša naj biti njim vreden naslednik, tovariša iz revnejše in manj ugledne hiše naj zato ne prezira, mogoče bi bolj zaslužil srečo, bogastvo in ugled kot on. Starejšega fanta, ki je mogoče že celo odslužil vojake, je dostikrat sram stopati v isti vrsti s par let mlajšim tovarišem, ki je v njegovih očeh še smrkevec. Kaj je njegova zasluga pri tem, ne vem, njegov ponos se mi zdi popolnoma neutemeljen in zelo smešno-žalosten. Cenimo in bodimo ponosni samo na pravo vrednost!

Če se bomo držali naštetih pravil, se bomo ognili tisočerm neprilikam in sitnostim, olepšali neizmerno društveno življenje in celo mladost, pridobili si bomo res pravih prijateljev za življenje in naše društvo ne bo postalo tovarišija, po kateri boli glava, ampak tovarišija, ki nam srce blaži in življenje sladi.

r. Cvet:

Imenitni ljudje.

(Dalje.)

IV.

Prav ob istem času je bila zbrana na Griču pri Mrvovih navadna družba.

Cene je ravno odložil knjigo. Prebral jim je bil povest novejši vrste. Za trenotek je pomolčal; s pogledom se je izprehajal od obraza do obraza in motril, kakšen vtis je napravil konec na

poslušalce. Tako so brali večkrat; Cene glasno, drugi so poslušali, nazadnje so vsi sodili in ugibali. To je bila šola, tako je hotel Cene vplivati vsaj na svoj ožji krog in sadovi navadno niso izostali. Saj se je Jerica prav velikokrat hvalila, bodisi nasproti Cenetu samemu, ali v krogu tovarišic, da jo je ta družba že vso predrugačila in močno izobrazila. Tudi Francka, dasi je bila s hvalisanjem bolj varčna, je upoštevala Cenetovo sodbo; njene pripombe so bile vedno pol šaljive, govorila je redko naravnost, a v vsaki sodbi je bila premišljena, v nasprotju z Jerico, ki je zmogla mirnega, smehljajočega obraza največjo hvalo, a koj za tem prav tako izliti največjo užaljenost.

»Ali je že konec?« je hitro poprijela besedo, ko je Cene po kratkem molku zaprl knjigo. Navadno si je Jerica prisvajala tudi prvo sodbo o vsem, zavedajoč se, da je zmožna zadeti najbolj pravo.

»Ti si rekel, da je to dobro?« se je oglasila Francka in s tem že namignila, da je njena sodba nepovoljna.

»Seveda je! Ena najboljših naših povesti je! Seveda, vajeni niste takih, zato je razumljivo, da vam je malo bolj nedomača. Med starimi in novimi povestmi je v resnici precej velik prepad, nimamo del, ki bi delale prehod, zato navadno vsak, ki dobi novo knjigo, začne brati v nekem čudnem razpoloženju, a ker ne odgovarja njegovemu pridobljenemu okusu, pusti že knjigo na deseti strani. A pomniti je treba, da vsaka knjiga zahteva svojega zaupanja.«

»Tisto tekanje in letanje in hropeanje za vozom — kaj je to? Potem, koliko časa ti ljudje znajo živeti z enim goldinarjem, in nazadnje, vsi umirajo, mesto da bi bila poroka.«

To je bila sodba Jerice.

»Kaj pa ti praviš, Francka?«

»Zame ni. No, pa včasih se že še posluša.«

»Ali je bilo to res?« se je oglasila Mrvovka pri peči.

»Saj vam je že zadnjič povedal, kako se pišejo povesti. Nekaj je resničnega, vse pa ni,« je dostavila Jerica.

»Tako je, nekaj si zadela!« jo je smeje pohvalil Cene, a kmalu nato zresnil obraz in nadaljeval: »Vse ni za vsakogar in vse ne za povsod. Kar nas zadene bliže srca, to nam bolj ugaja — bolj je naše. Da nas kaj pridobi prav posebno, mora biti kolikortoliko naše. Zato se mi vendar čudno zdi, da niste videli v povesti ravno tistega, kar je naše, tako popolnoma naše, kakor bi bil pisatelj videl pred seboj naše ljudi. Omenila si goldinar. Pri nas se uče ljudje živeti z goldinarjem in ob goldinarjih umirajo. Delajo za goldinar, pa so redki tisti goldinarji in bodo vedno redkejši — tako počasi umiramo. Ali pri nas kdo govori o prihodnosti? O preteklih dneh tožijo, o sedanjosti kolnejo in prihodnje skrbi se utope v žganju. Ali se niste prav nič spomnili na naše razmere? — To je stran, ki zadene nas in to je glavno v tej povesti. Kdo

bo pridigal bolnim poroko, rano je treba pokazati — ali ne? Kaj pridobite s povestjo, ki vam vodi domišljijo v neresničnem svetu, nazadnje se pa prebudite v žalosti? Iz bolezni do zdravja, to je bila pisateljeva misel.«

»Vidiš, Cene, kake modre misli imaš. Take misli bodo prav za tvoj stan.«

Mrvovka pri peči ni mislila, da je zadela spet v živo. Cene je nevoljno, skoro kljubovalno odgovoril: »Ali ni treba, da ima človek povsod iste pametne misli?«

»Rajši bi bili tiho!« je osorno pogledala Francka mater.

Mrvovka bi bila še govorila, pa jo je takoj prehitela Jerica.

»Veš, Cene, ne smeš zameriti materi, ampak lahko bomo kdaj rekli, da smo bili res prijatelji, seveda, ako boš napravil tako, da bo prav.«

»Šele potem?«

»No, seveda, da kdo ne bo mislil tako ali drugače, saj poznaš ljudi bolje kot mi.«

»Oh, Cene,« je vzdihnila Francka, saj močitev ali ženitev ni vse! Prav tako rada bi se ne omožila, kakor se bom zdaj gotovo morala.«

Jerica je pazno motrila Ceneta, nato pa čudno pogledala Francko, v tem je vstopil Matevž — Francki je zažarelo oko, a kakor bi se nečesa spomnila, se je petajila in nadaljevala svoje delo.

Malo čuden je bil ta prihod in sprejem. Matevža danes ni bilo cel dan. Na obrazih vseh se je brala negotovost, izraz tistega mešanega čustva, ki ga občutimo pri prvem srečanju po kakem nesporazumljenju, ko je vsaka beseda, s katero začnemo razgovor, težka kakor kamen, vsaka misel nerodna in neprikladna. Že iz tega razpoloženja je umljivo, da Cene tudi prej ni imel pri svojem branju naklonjenih poslušalcev. Francka, ki se je ozrla po Matevžu, ko je vstopil, je za hip obšla iskrenost, a užaljenosti, ki jo je trla celo dopoldne in ki jo je bila pripravila, da jo izlije nad ženinom, ko pride opoldne, se je pridružila še druga, da namreč Matevža opoldne proti vsakdanji navadi sploh ni bilo, — zato mu je zdaj samo hladno odzdravila, Jerica pa ga je ostro pogledala in mu zalučila v obraz:

»No, ali si znal še danes priti gor?«

Matevža je takoj potrl ta rezki pozdrav. Prišel je tako krotak in upal je, da z lepo besedo poravnava včerajšnji sporek, a že po prvi besedi je spoznal, da je še vse pri starem.

»Glej jo, kdo pa sme zdaj prvi govoriti, ti ali Francka?« je na videz ostro zavrnil Cene Jerico, ko je videl Matevževo potrtnost. »Francka, ti govori! Kaj pa imate pravzaprav?«

Matevža je malo privzdignilo, postal je takoj pogumnejši. Hvaležno je pogledal Ceneta, še malo smeja mu je zaigralo na robu ustjenj pod malimi brčicami.

»Tega mora biti konec, bodimo pametni,« je dejal in stopil k Francki. »Povej, čemu se tako držiš nad menoj?«

»Saj imam vzrok!« Pol šepetaje je govorila in ni dvignila pogleda, glas ni bil ne jokajoč ne navažno jasn. »Zadnje dni, pa je tako — o moj Bog —«

Premagal jo je jok. Dasi je že dopoldne sklenila, da se uda, jo je zdaj spet obšla vsa zadržana in že premagana trmoglavost, videla je, da se bo morala ukloniti drugim in vsaj nekoliko izpremeniti tako lep načrt — zato jo je ta misel tako bridko prevzela, da je zaplakala.

»Gotovo napačno mislite o meni,« je nadaljeval Matevž in šel gorindol po sobi in s tem govoril vsem. »Nisem mogel prej priti, kakor zdaj, opoldne smo imeli važno posvetovanje.«

»Zate je zdaj najvažnejše to, ali ne?« ga je prekinila Mrvovka.

»Kaj ste imeli, Matevž?« je hitro poprašal Cene.

»Govori se, da pustimo vse delo, ako se nam plačilo ne izboljša.«

»Tako, prav imaš! Zdaj, zadnje dni pa še brez zaslužka bodi,« se je oglasila Francka, kakor bi se prej ne bilo ničesar zgodilo.

»Z drugimi bom moral potegniti.«

»Ti boš moral misliti zdaj na njo, ne na druge rogovileže,« ga je spet počula tašča.

»Pa meni poveš, Matevž! A saj bom doma izvedel, zdaj uravnajte svoje zadeve.«

Cene je vstal in že hotel oditi. Pri vratih je še postal.

»Vsak nekaj se bomo uklonili, pa bo prav. Ako vi svojih sorodnikov ne bote vabili, s tem niso izključeni naši, seveda se bom moral pri vabljenju malo omejiti. Tako mislim, da bo prav?«

Matevž je počakal. Vse je molčalo. Francka je imela že pripravljen odgovor, kakor je Matevž že prej natanko premislil, kako bi bolj prepričevalno govoril, a da bi dala odgovoru večjo važnost, zato je pomolčala, potem pa rekla z odločno užaljenostjo:

»Kar sem govorila včeraj, je bilo že davno dogovorjeno.«

»Samo to mi razloži, zakaj ti je bilo prej vedno prav, zdaj si pa naenkrat drugačnih misli? Ne mislim obhajati nobene sedmine, da bi vsak berakon imel pravico priti. Pometalo se pa z menoj ne bo.«

»Saj si že povedal, je dovolj,« jo je prekinila Jerica, ko je zagledala nenadoma izpremembo na Cenetovem obrazu.

A ta je začel z nepričakovano resnobo: »Beračije ravno ne bo. Kakršno svatbo boš hotela, taka bo, in kdor bo prišel, bo tudi plačal. Ne bodimo čez mero imenitni!«

»Dostojni ljudje bodo na moji svatbi!«

»Kdo ti pa jemlje to pravico? A pomisli! Zdaj sem zadet tudi jaz! Naša rodovina je vsa iz Podgorja, če bi bila tudi vaša, bi se ti ne bilo treba braniti pčlovce svoje žlahte! Bodimo dosledni! In tvoja imenitnost ni nič manj kot iz Podgorja!«

Cene se je že oddaljil od vrat in šel po sobi. Zastor na luči mu je ravno za-

krival obraz v temo, sicer bi bili videli, kako resne in odločne poteze je ubral.

To je bilo odveč. Jerica je ustavila šivalni stroj in vstala, Francka pa je tako zadelo, da je obstala kakor odrevenela. Tri hiše je bil molk. A Jerica, ki si je vedno lastila največ vpliva na Ceneta, ga je nahrulila prva.

»Naj te hujska kdor hoče, ako hočeš zbadati, smo zgovorjeni do kraja.«

»Sami ste hoteli tako! Le pamet! Ako si pa hočete napraviti vse ljudi sovražne in če vam je to všeč — je pa tudi prav.«

»Že prav,« je poprijela Francka; glas se ji je takoj izmenjal v jok, a vkljub temu je vzklopela: »Čeprav se vse spravi na nas, ne bom se udala in se ne bom, — le raztrgajte nas, snejte snejte nas!«

»Ne, nismo taki! A verjemi mi, jaz govorim samo splošno, ne zase, ampak vam v prid.«

Cene se ni niti z besedo razburil, a ta njegova mirnost je povzročila še večje razburjenje.

Matevž je skušal miriti. Bilo mu je tembolj neprijetno, ker je videl, da bo v takem razpoloženju težko povedal svoje misli, a vendar mu je naenkrat posijalo drugo upanje. Ko je videl, da so se prejšnji prijatelji kar naenkrat tako ostro spoprijeli, je bil prepričan, da pri ljudeh takih značajev, kakor je bil Cene in Francka, oziroma Jerica, sporek ne ostane brez sledu. Kaj, ko bi Cene končno vse pustil? To bi bil res edini izhod! Ni imel ničesa proti Cenetu, prijatelja sta bila, zato je bil ravno v zadregi, ako je hotel vsaj deloma upoštevati očetovo voljo, a pri tem ne žaliti Ceneta. Tupatam se je že spoprijaznil z mislijo, da bi bilo vendar dobro, da bi se na ta ali oni način sprl z njim, potem bi bilo lažje, morda bi bilo celo vse v redu.

»Še nekaj,« je nadaljeval Cene po kratkem pomisleku, »ne bote mi zamerili, da jaz tudi potemtakem ne morem nositi odgovornosti v slučaju kakih neprilik, kajti o stvari sami nisem bil nikdar na jasnem. Naravno pa je, da tudi od mene ne morete zahtevati, da bi pregovoril strica Jerneja, da pride od tako daleč, ako bi mu ne razložil razmer; ako bo pa izvedel, kako je, ga ne bo!«

»Strica ne bo?« je povzel Matevž.

»Lahko pride, a jaz ga ne bom pregovarjal.«

»Cene, če pa misliš tako, potem sva midva že govorila, ampak . . .«

Matevž je govoril s tako nenavadno odločnostjo, da sta ga Francka in Jerica plašno pogledali, boječ se, da bi kaj več ne izrekel; dasi sta bili skrajno razdraženi, sta vendar hoteli navesti vse v lep tir. Vsi so čutili, da je bila zartta beseda, ki bi ne bila le naenkrat razrešila vozel, temveč presekala bi ga bila. Čutil je tudi Cene, pa ker je hotel dati razmeram svojega časa, da stvar dozori, ni poprašal Matevža po skriti grožnji, ampak je prišel za kljuko in rekel:

»Dogovorite se, jutri pa povejte!«

Šel je proti domu. Počasi je stopal po ozkih stopnjicah, kajti Rožičevi so stanovali prav v podstrešju.

Tiho, polagoma je odprl vrata, kakor vedno, kadar je prišel pozno domov. Navadno so takrat že vsi spali, danes pa je na mizi še plapolala velika svetilka.

Pri mizi sta sedeli mati in sestra Anica. Takoj je spoznal, da sta ga čakali, kajti mati je žalostno podpirala glavo, Anica pa je bila tudi že razpletena in prosteje oblečena. Dasi so jo že sčenele oči, jih je vendar še vbadala v pletenje in tolažila mater.

»Zakaj še nista šli k počitku?« je vprašal Cene poltiho.

Čez bridkosten obraz materin je šla senca še večje otožnosti — to je bil odgovor, kajti v trenutku ni našla besede, dasi je imela poprej pripravljena resna očitanja. Preveč je vzljubila Ceneta zadnji čas; a ni bila njena ljubezen ona slabost mater, ki brez povoda in vse odpušča ter tako pospešuje in goji otroške napake; ne, bila je to ljubezen, ki ume doraščajočega sina, ki ga je ljubila otroško, ko je bil še otrok, a raste in plamti zanj, ko dorašča, mre pa sama, ko vidi boj, — a ne govori praznih besed in s tem bridkim molkom hujše svari, saj ve, da jo otroci razumejo.

In Cene je umel mater. Tako se je zatajevala vedno, le v najhujših trenutkih jo je zmagovalo; morda se je spozabila, morda je bila ljubezen presilna, da je vzklopela čez bregove srca in se razodela v preprostih besedah. Prav zdaj se je spomnil Cene, kako ga je pred kratkim prav lepo prosila nečesa. Stala sta tik drug ob drugem. Prijela ga je preko ramen in roke so ji kakor brez moči zdrknile — objela ga je in tiho vzdihnila: »Ne veš, kako rada te imam.« V očeh pa so ji blestele solze.

»Ali oče že spe?« je zopet vprašal Cene. Čutil je, da nekaj mora govoriti; rad bi se bil iznebil težkega vtisa.

»Kdo te bo čakal toliko časa?« ga je zavrnila Anica.

»Kako moreš to vprašati — saj veš, da je že pozno!«

Mati je govorila polglasno, kakor bi se bala, da ne moti koga v spanju.

Spet je bil molk.

»Stric Jakob je bil tu.«

Anica je pomenljivo pogledala brata.

»Tako?«

Cene je zaslutil, da se je moralo nekaj ravnokar dogoditi in da so sestrine besede očitanje. Ni vedel, kaj bi odgovoril. Obenem se je spomnil Matevževih besed, spoznal je takoj, da se vrši med delavci čudno gibanje.

»Oče so danes zelo nevoljni prišli od dela,« je nadaljevala nemoteno, s prav žensko usiljivo trdovratnostjo Anica.

»Pa čemu je prišel stric? To povej!«

Cene se je že raztogotil.

»Sam moraš vedeti,« je pripomnila mati.

»Zaradi tebe,« je pristavila odločno sestra. »Stric je bil zelo nevoljen! Kar

je šlo zaradi tebe, je govoril vpričo vseh, ker se je skoro hudoval, potem sta pa šla z očetom v kuhinjo in oče so bili potem še bolj nevoljni.«

»Ne pove nič, nekaj premišljuje, manj je doma — kaj bo — moj Bog?«

»Samo povejte že enkrat, da bo konec! Kaj je zaradi mene?«

»Odnehaj, prosim te! Ne pojdi za druga, čeprav si že obljubil. Pomisli! Pri njih doma bo prepir, pri nas nismo veseli, drugod te bodo zmerjali!«

»Kdo bo zmerjal?«

Cene je ostro zarežal.

»Seveda, zdaj še vpiti začne!«

»Verjemi mi, da nobeno prijateljstvo ni tako, da bi se nikoli ne ujedlo. Premalo si se izkušal na svetu. Le verjemi, da boš še potrdil moje besede. Da si se mogel podati v to! Že zdaj so združbe, kaj šele bo!«

»Jaz sem pa dobro vedela,« je rekla nekako bolj živo sestra in skoro izživalno pogledala brata.

»Hvala Bogu, da smo se navsezadnje vendar razumeli! Povedali bi bili naravnost! Ako pa mislite, da bi morale biti zaradi mene sitnosti, tudi navsezadnje lahko vse pustim. Zakaj ne poveste?«

»Izvedeli smo šele nocoj zagotovo, prej pa nisem verjela, da si me danadan ustavljajo ženske in poprašujejo vse mogoče. Navsezadnje moram že nekaj verjeti, čeprav praviš, da nimate nič skupaj!«

»Jeziki! Po nepotrebnem se vznemirjate!«

»Seveda, boš pa ti zavezal ljudem jezike! Priložnosti jim nikar ne dajte, pa bo prav!« se je raztogotila Anica, zraven pa še pristavila: »Po mojih mislih se ne morete ne ti, ne Mrvovi nad nikomur jeziti. Ljudje so vedno govorili, na študente imajo pa še večjo piko. Če je pa Mrvovim tako odveč vsaka beseda, pa naj ti pokažejo vrata — za služiš jih tudi, ker ti nobena prošnja ne zaleže.«

»Nič, če si jezik polomiš, jaz bom ključoval ljudem!« je odločno rekel Cene in se začel polagoma slačiti.

Ni vedel, kaj bi še rekel. Kadar se zbere vse zoperno in hoče človeka trdovratno prepričati reči, ki niso res, in ako pri vsem tem hoče še malo kljubovati, mu kmalu omagajo ugovori, raste samo še jeza ključovalnosti. Molči in sklene. A hudo je ključovati, kadar morajo biti pri tem ranjene osebe, ki so ljube, še težje pa je pustiti ljudem veselje na uspehih neumnih besedičenj.

Sestra Anica je končala z delom, obe z materjo ste vstali, da bi odšli. Cene je že legel.

Ko je sestra šla mimo postelje, mu je šepetala: »Poglej jih — nič ne pomisliš, kaj govoriš!« In je pokazala na mater.

Ta je iztegnila dva tresoča prsta v kropilnik pri vratih, se mu približala in ga pokrižala. »Premisli si! Pa bi storil tudi kaj za naju z očetom?«

Govorila je tiho, Cene je slutil, da ima solzne oči.

In res je Cene še dolgo, dolgo mislil, da bi si premislil. Navsezadnje se je oglasil v njem še oni neklonljivež, ki je velikrat odločeval. Večkrat je že moral prenašati oblastne besede tega ali onega — sprijaznil se je z mislijo, da pogoj prijateljstva ni, da bi se, vedno moral kloniti na ljubo drugim, ki so mu dalj, kot si mislijo.

Sklep je bil storjen, da si je že slutil nepravilike, na katere prej nikdar ni mislil.

(Dalje.)

DEDEK SO SE SPOČILI ...

S kako radostjo naš dedek trte negovali so, brisali si roso na lice, vnukom modrovali so:

»Dragi zlati, ej, to v zimi bomo odpočili se, in s prežlahtnim rujnim vincem bomo okrepili se!«

Res, naš ljubeznjivi dedek sladko se spočili so — žlahtno vince, rujno vince pa pogrebci pili so ...

NEVESTA.

Kaj med balo mi ne daste blagoslovljene vode, žalostno srce je moje, dolga pot je do cerkve! ...

Kaj med balo mi ne daste, mati, prta črnega, saj po moji rani smrti mož vam precej vrne ga!

Kaj med balo mi ne daste par rudečih, suhih rož, da si jih za trak zatakne, ko se ženil bo moj mož!

NI JE POZNALA ...

Vstani, vstani, beli dan, vzdrami se, o, zora, danes pripeljati se moja sreča mora!

Saj mi obljubile so svetlokrile vile, da popeljejo me v raj, ki so v njem se skrile.

Vstani, vstani, beli dan, vzdrami se, o, zora, v mojem srcu črna noč se neháti mora!

V zlatem ognju morska plan vsa se je kopala, v bisernem čolniku je sreča priveslala!

Dalje, dalje venčana sreča je veslala, pa mladenka žalostna ni je več poznala ...

Več luči!

Misli vladajo in presnavljajo svet. Misli in načela so prerodile in dvignile našo domovino v zadnjih 25 letih tako, da hodijo drugi narodi študirati našo gospodarsko organizacijo.

Dr. A. Mahnič je začel pri nas z delom. Ni mu bilo delo lahko. Liberalna inteligenca je okužila vse ozračje po naši domovini z liberalnimi mislimi in Mahnič je moral najprej ločiti ljuliko od pšenice, zlasti ker so liberalci oblekli ta liberalna načela v ovčja oblačila in hoteli naše ljudstvo prepričati, da so njih načela prava, krščanska, da ne oni, ampak Mahnič uči krivo vero, ta ločitev je bila posebno težka zato, ker je imelo vse takratno razumništvo slovensko popolnoma liberalno vzgojo in je bilo tako prepojeno z liberalnim duhom, da celo dobri ljudje niso mogli priti iz zmote na jasno. In vse, kar je bilo takrat v časti in imenu pri Slovencih, pisatelji, politiki, vse je šlo v boj proti Mahniču, ki je moral najprej šele razjasniti pojme svojim pristašem, ki so bili večinoma vsi zbegani. Pred 24 leti je začel dr. Mahnič ta boj, junško in neustrašeno, s svetim zaupanjem, da resnica mora zmagati, vsa bojna sredstva, vse bojne zvijače so poskusili njegovi številni nasprotniki, vse mogoče težave so mu prizadajali zbegani lastni pristaši, nič ni izdalo. Dr. Mahnič je stal kot skala. In ni se varal. Ravno prve zmage je že videl, ko je bil poslan za škofa med brate Hrvate na otok Krk, kjer se sedaj zelo plodonosno pastiruje. Zelo spodbudno čtivo za našo mladino bi bilo, če bi kdo v posebni knjižici popisal ves ta boj, pa tega dosedaj še ni storila spretna roka, pač pa je podal profesor dr. Aleš Ušeničnik v knjigi »Več luči!« misli in načela, ki in kakor jih je postavil dr. Mahnič nasproti liberalcem in jim priboril zmago. Misli, ki so sedaj postale že precej meso in kri, misli, ki so in ostanejo mero in vodilo za vse naše delo, misli, ki jih mora poznati vsak, ki hoče imeti pri našem delu kako odličnejše mesto. — Knjigo je namenil prof. dr. Ušeničnik predvsem naši izobraženi mladini, zato je žalibog pisana preučeno za člane naših društev, zato bi bilo dobro, če bi izobraženci po društvih knjigo skupno brali s tistimi, ki se za tako stvar zanimajo, mislim, da bi se v vsakem društvu dobilo nekaj takih.

Izidor.

(Dalje.)

Plazile so se megle po planini, težke, mokre, da je pršlo iz njih. Tako je pusto v planini, če se plazijo megle, vse je tiho, še škorec se ne oglasi s svojim razklanim glasom. Ne zgane se drevo, ne zaziblje se travica, kakor bi izmrlo ono veselo planinsko življenje.

Mrak se je že delal, ko se je kraj planice, obdane kroginkrog s stoletnimi smrekami, zganilo grmovje, oprezno, počasi, in se prikazala visoka moška postava. Postal je neznanec, z ostrimi očmi preletel vso planico in pogled mu je obstal na koči, ki je stala ravno na nasprotni strani. Še enkrat je preletel z očmi vso planico, trdo zaklel in stopil nazaj med temne smreke, kjer je stal pes. Legel je v rosnih mah, položil poleg sebe puško in se zagledal v meglo, ki se je plazila krog njega. S težko roko je gladil psa, ki mu je v znamenje hvaležnosti mahljajal z repom. Bil je Izidor z Lordom.

Mrak je postajal vedno temnejši, le malo svetlobe je moglo prodreti gosto vejevje. Izidor je še vedno ležal v znak, mirno, kakor človek, ki mu je vseeno, kar se godi krog njega. In res je bil tak. Malomarno je ležal, samo čakal je, kdaj se naredi popolna tema in potem to, kar je sklenil.

Izidor je pričakal, kar je želel. Stori se je popolna tema. Vstal je tiho, krčevito stisnil puško, potrepljal Lorda in s počasnimi koraki šel okoli planice proti lovski koči. Naenkrat se je ustavil. Prišlo mu je na misel, morebiti pa Petra ni tukaj, zastoj si hodil. Pri teh mislih ga je pograbil jeza in naglo je stopil proti koči. Jaz je ne bom imel, on je tudi ne sme. Pri koči je obstal. Vse je bilo tiho. Gledal je skozi špranje, v koči je bila tema. Uresničilo se je njegove slutnje, Petra ni bilo tu. Izidor ni vedel, kaj bi storil. Hodil je krog kočice, klel in stiskal puško. Naenkrat se je ob nekaj zadela, ni mogel obdržati ravnotežja in padel je po tleh, a obenem je počilo. Razlegal se je pok, odmeval po gozdih in hribih, potem pa je bilo zopet tiho. Izidor je ležal na tleh, brez zavesti, kakor mrtev. Skočil je k njemu Lord, vohal krog njega in potem začel tuliti tako žalostno, tako grozno. Zraven Izidorja je sedel nepremično, pogledal na svojega gospodarja in zopet začel tuliti.

Nedaleč od planice so imeli kočico drvarji. Slišali so pok, spogledali se, kaj naj to pomeni in mislili iti nato k počitku. Ko so pa slišali, kako tuli pes, so se spogledali še enkrat in stisnili nesrečo. Vzeli so luč in odrinili proti planici. Navajeni gozda, so bili kmalu tam. Priskočil je k njim Lord, skakal krog njih, lajal in šel proti mestu, kjer je ležal Izidor še vedno v nezavesti.

»Kaj hočemo?« je vprašal mladi drvar.

»Poglejmo!« je resno odgovoril star, bradat mož.

Obrnil je Izidorja, posvetil mu v obraz in začudeno pogledal po navzočih.

»Izidor!« so rekli vsi. Starec je pobral puško, izročil jo mlademu in začel odpenjati krvavo srajco Izidorjevo. Njegova prsa so bila krvava, iz rane na desni strani je pa še vedno polzela kri in se strjala na Izidorjevih širokih prsih. Starec mu je položil roko na srce, nihče ni izpregovoril, samo na starčev resni obraz so gledali.

»Živi.«

»Kaj hočemo?« je vprašal zopet mladi drvar.

»Domov ga nesemo,« je odgovoril starec, odtrgal kos od Izidorjeve srajce in nerodno obvezal rano. Naredili so nosilnico, molče, resno naložili nanjo Izidorja in sprevod se je začel pomikati počasi, oprezno.

»Kaj mu je bilo?«

»Ne vem,« je odgovoril starec, ki je zadaj nesel in zazdela se mu je, da se je ranjenec zganil. Položili so nosilnico, posvetili Izidorju v obraz in tedaj je odprl oči. Bled je bil, zobe je tiščal skupaj, oči so mu plašno begale po obrazih drvarjev. Kaj delajo z njim. Tedaj ga je zbolelo v prsih, obraz se mu je skremžil bolečin in zastokal je. Starec mu je pritisnil čutaro na usta in Izidor je pil v dolgih požirkih.

»Kje sem?«

»Kmalu boš doma.«

Dvignili so nosilnico. Izidorju se je začelo jasiti. Padel je in tedaj ga je zbolelo hipno in potem ni vedel več. Sedaj ga peče v prsih, zbada ga. Mrzel znoj mu je stopil na čelo, stemnilo se mu je pred očmi.

»Izidor!« je poklical starec. Odgovora ni bilo, Izidor je bil v nezavesti.

»Bo živel?« je vprašal drvar, ki je nesel spredaj.

»Kaj pravite, oče, bo živel?« je vprašal mladeč, ki je svetil.

»Ne vem, težko,« je odgovoril starec.

Šli so naprej. Pot ni bila več tako težavna, ker so prišli v dolino in stopali so hitreje. Izidor se je zopet zganil na nosilnici in nekaj mrmral. Položili so ga na tla, Lord je hodil okrog nosilnice s povešenim repom in gledal s tožnimi očmi gospodarja. Starec mu je zopet pritisnil čutaro na usta in Izidor je zopet pil v dolgih požirkih.

»Kam me nesete?« je vprašal s tihim glasom.

»Domov k materi.«

»Kaj mi je?«

»Ustrelil si se menda. Kaj se streljaš!« je rekel z debelim glasom starec.

»Nikar me ne nosite domov, mati...« zopet se mu je stemnilo pred očmi in drvarji so dvignili nosilnico. Na vzhodu se je danilo počasi, ker megle so se še vedno plazile nizko nad zemljo in bilo je mrzlo jutro. Mladeč je slekel svojo suknjo in jo vrgel na Izidorja.

»Ne bo živel, prehudo se je,« je pretrgal molk drvar, ki je nosil spredaj.

»Oče, nič se ne zave, ne bo živel,« je dodal sin.

»Morebiti,« je rekel starec in zopet je bilo tiho. Prišli so v vas, kmalu so bili pri Izidorjevi koči. Dan se je že skoro naredil. Postavili so ranjenca na tla in starec je zaklical pri oknu:

»Meta!«

»Kaj pa je vendar?«

»Pojd ven in nikar se ne ustraši!«

»Moj Bog, moj Bog!«

Prišla je ven starica, blede, zagledala je na tleh Izidorja. Drvarji so se molče umaknili.

»Izidor!« je kriknila mati, pokleknila poleg njega, poljubovala ga, odpirala mu oči, klicala ga in Izidor je odprl oči; lice mu je še bolj pobledelo, dvignil je roko, dal jo materi krog vratu in gledal skoro blazno. Stresel se je, znoj mu je stopil na čelo.

»Mati!«

»Kaj je Zdor, kaj si naredil?«

Izidor ni odgovoril, v očeh se mu je prikazala solza, roka mu je omahnila, zopet se je onesvestil.

Okoli kočice so se začeli zbirati vaščani, svetovali to in ono, prišel je župan, kmalu je bil voz tukaj, naložili so nanj Izidorja in odpeljali so ga v bolnišnico. Spraševali so drvarje, kako je bilo.

»Slišali smo pok, pes je lajal, šli smo tja in prinesli smo ga doli.« To je povedal starec in odšli so drvarji nazaj v gozdove.

Bil je tam tudi gozdar Peter. Vzel je puško in se pomenljivo oziral okrog. Krog ust mu je igral škodoželjen nasme. Nedaleč od njega je stala Rezika. Mokre oči je imela in robec v roki.

»Ali se ti smili?«

Rezika mu ni odgovorila ničesar, stopila je tja v kočico k starici, jo tlažila in jokala z njo.

Govorili so nekaj časa po vasi o Izidorju in hoteli spraviti njegovo nesrečo v zvezo z Rezikino ženo s Petrom, toda kmalu so potihli in porabili nanj, ki je ležal v bolnišnici. Samo mati ni pozabila nanj in Rezika. Prišla je včasih tja v kočico, jokala s starico in se veselila z njo, ko je izvedela, da Izidor ne bo umrl. Gledala jo je starica in smilila se ji je, saj ji je bilo znano, da bo Petra vzela samo zaradi tega, ker oče hoče tako.

× × ×

V veliki dvorani deželne bolnišnice je ležal Izidor. Z nikomur ni govoril, kaj pa je tudi hotel, preveč je bil žalosten, mati se mu je smilila. Poklical je nekoč usmiljenko.

»Kaj bi radi?« in roko mu je ljubeznjivo položila na čelo.

»Materi bi rad pisal, pa ne znam in ne morem; ali bi hoteli vi?«

Narekoval je Izidor, sestra je pisala. Odpuščenja jo je prosil, obljubil, da bo sedaj drugače živel, ako ozdravi, prosil jo, naj pride k njemu. Jokal je Izidor, sram ga je bilo, da je jokal, toda pomagati si ni mogel, same so prišle solze.

Spal je Izidor nekega dne, ko je prišla v bolnišnico njegova mati. Pokazali so ji sina, sedla je na njegovo posteljo in z robcem si je brisala solzne oči. Položila mu je roko na čelo, tako se ji je smilil revni starici, da si ga še poklicati ni upala. Prišla je sestra, zbudila ga in zopet odšla.

»Zdor!« in na glas je zajokala starica.

Zalostno se je nasmehnil Izidor, prijel mater za roko in jo močil s svojimi solzami.

»Zdor!«

»Matil!«

In zopet sta jokala mati in sin.

»Ali Te boli, Zdor?«

»Nič, mati.«

»Kaj si delal, Zdor? Greh je to! Velik greh!«

»Padel sem, izpodtaknilo se mi je.«

Čudno je pogledala mati sina. Padel je, torej ni res, kar so pravili ljudje, da se je sam. Ni se mu upala tega povedati.

Dolgo je bila mati pri sinu. Gledala ga je, božala in zopet jokala. Tu-

di Izidor je jokal in prehitro so mu minule ure, mati se je morala posloviti. Tolažila jo je usmiljenka, da bo sin kmalu ozdravil in potem bo vse dobro.

Podala je Zdorju roko, poljubila ga je na čelo in šla. Pri vratih se je obrnila in mu zamahnila z roko. Zdor se je dvignil, pokimal z glavo, potem se je onesvestil... (Konec.)

Zakaj je tako dobra

Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem? Tako je sam pri sebi vpraševal pač že marsikdo. Odgovor je prav enostaven: Zato, ker je napravljena iz najizbranejših surovin po načinu, ki se je v dolgoletnih izkušnjah najbolj obnesel. Saj sta sploh glavna dva pogoja dobrega blaga ravno ta dva. Blago, ki ni napravljeno iz dobrih surovin, ni dobro, pa če je tudi sicer pripravljeno z največjo skrbnostjo. Ravno tako pa tudi ne more biti dobro tako blago, ki je sicer napravljeno iz dobrih surovin, ki pa ni pripravljeno po pravem načinu. Oboje se mora združiti, potem šele imamo prěd seboj res dobro blago. In Kolinski kavni primesi v korist obmejnim Slovencem je oboje združeno, zato po vsej pravici slove Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem kot najboljši kavni pridatek. Posebno slovenskim gospodinjam se je Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem v kratkem času tako zelo priljubila, da je ne morejo več pogrešati. Kajti, da je res dobra, o tem so se že do dobra prepričale. Iz lastne izkušnje vedo slovenske gospodinjje, da samo Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem daje kavi one lastnosti, brez katerih ne sme biti nobena kava, če si hoče zaslužiti priimek „dobra“. Te dobre lastnosti pa so: izboren okus, prijeten vonj in lepa barva. Vse te dobre lastnosti daje kavi v največji meri samo Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem. Zaradi tega tisto kavo, ki ji je pridejana ta kavna primes, vsak najraje pije. Taka kava ugaja celó onemu, ki sicer kave ne pije rad.

Kar je še treba prav posebno poudariti, je to, da taka kava, ki ji je pridejana Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem, porabi dosti manj sladkorja. To je prav posebno važno ravno zdaj, ko je sladkor od dne do dne dražji. Tudi to je treba omeniti, da je Kolinska kavna primes zelo izdatna, in se dosežejo gori omenjeni ugodni učinki že s majhnimi množinami. Zato ni Kolinska kavna primes samo najbolj, temveč tudi najcenejši kavni pridatek.

Se en važen vzrok je, zakaj se je Kolinska kavna primes tako zelo priljubila našim gospodinjam, in ta je, ker je na prodaj v korist obmejnim Slovencem. Zanimanje za obmejne Slovence je vedno večje, in vedno bolj jasno se spoznava, kako velike važnosti za ves naš narod je, če obmejni Slovenci vztrajajo na svojih ogroženih mejah. Zato se tudi vse bolj širi zanimanje za „Slovensko Stražo“, ki je vzela v roke in požrtvovalno vrši delo za obmejne Slovence. In to zanimanje je tudi vzrok, da naše gospodinjje čedalje bolj segajo po blagu, ki je na prodaj v korist obmejnim Slovencem. Tu stoji na odličnem mestu ravno Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem. Slovenske gospodinjje vedo, da s tem, da kupujejo Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovencem, podpirajo delo „Slovenske Straže“ in dobe obenem v roko izvrstno blago. Zato se jim je Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem tako priljubila.

Mi tistim našim gospodinjam, ki morda Kolinske kavne primesi v korist obmejnim Slovencem še ne kupujejo, ta kavni pridatek prav toplo priporočamo. Želimo le, da jo svojim prijateljicam in znankam priporočajo vse one naše gospodinjje, ki so že njene odjemalke.

Pripominjamo slednjič, da je pristna samo tista Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem, ki ima na škatljici pas s tem napisom in s pečatom „Slovenske Straže“.

Rupiti želim v ljubljanski hišo z vrtom

ali z njivo. Je lahko v nji mala trgovina. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Domoljuba“ pod 30 — 1347. 1347

Kaj je Nutrigen?

Iz izbornih redilnih snovi sestavljeno hranivo, ki se zbog svojega velikega slovesa imenuje kralja hranil.

Zahtevajte 1531 zastonj poskušnjo Nutrigena!

Radevolje pošilja z vporabnim navodilom vred

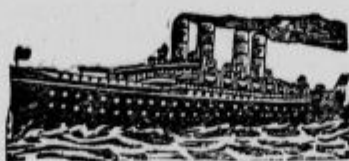
Nutrigen-podjetje

Budapest VII., Erzsebet körút 16, odd. 170.

Fino semensko ajdo

francosko (japonsko) in tuzemsko najboljše vrste 1154 ima za oddati

Vilh. Steinherz, Ljubljana
Dunajska cesta. Mathianova hiša

vožnja s **Cunard Line** 3598/12

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Saxonia 14./5., Pannonia 21./5. 1912.

Reke: Ultonia 1./5. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania (najhitrejši največji in najlepši parnik sveta), 18./5. 8./6. 29./6. 27./7. 1912, Mauretania 11./5., 1./6., 22./6., 13./7. 1912.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomsk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 220.— za odraslo osebo všteti davek in K 120.— za otroka pod deset let všteti davek.

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

Posestvo naprodam

Janez Zrnc starejši, posestnik, Zdenska vas štev. 11, proda posestvo obstoječe iz hiše, vrta, petero njiv, dveh travnikov, ene senožeti in sedem gozdnih delov. Cena 20.000 K. Posestvo se v lepi vasi, četrt ure od farne cerkve v Dobropoljah in 20 minut od žel. postaje oddaljeno.

„Pri nizki ceni“ Žargi

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5

Največja izbira potrebščin za šivilje in za krojače dalje velika zaloga raznega perila za ženske, moške in otroke, popolnih oprav za novorojenčke, rokavic, nogavic, modercev, srajc, ovratnikov, kravat itd., vencev in šopkov za neveste in birmance. Vse po priznani najnižjih cenah in najsolidnejši postrežbi. 1299

— **Notar g. Mate Hafner v Ljubljani** se je preselil v hišo gospe Josipine Kos, **Sodnijske ulice štev. 5**, v pritličju, vhod z ulice. Gosp. notarja Mate Hafnerja vsem našim somišljenikom, ki imajo opraviti z notarskimi zadevami, najtopleje priporočamo. Liberalno časopisje ga skoro vsak dan napada, kar je zanj najlepše spričevalo in najlepše priporočilo. Odgovorimo na te napade s tem, da povsod priporočamo notarsko pisarno g. Mate Hafnerja!

Po zdravniških poročilih se izkazuje **Contrheuman** za najboljšo sredstvo proti revmatizmu, protinu in nevralgiji, ki hitro prežene bolečine, zmanjšuje otekline, ozdravlja ter pospešuje gibčnost členkov.

Slaba navada otrok, da dihajo namesto skozi nos skozi usta in letajo z odprtimi usti in se igrajo, je vzrok marsikaterega katara v goltancu in sapniku. Slaba odpornost otroka proti vsaki bolezni povzroči, da tudi lažje boli postanejo kmalu hujše; da se pa temu ognemo, moramo vsak otročji kašelj takoj zdraviti. Pri zdravilih, ki jih imamo na razpolago, ne deluje nobeno tako hitro in gotovo, kakor **Sirolin »Roche«**, ki se dobi v vsaki lekarni in odstrani že v malo dneh vsak nahod.

Rženo - sladno kavo

pošilja proti povzetju v zavojih po 5 kg za K 375 in kot nameček lepe platnene brisače, žepne robce itd.,
tovarna 927

Fran Sax

Masloved pri Smilicab, (Češko)
Prosim, poskusite.

Valilnica

za K 45— vali boljše kokoš. Zastonj na poskušnjo G. & UCKE Potten-dorf 149 pri Dunaju. 949

ASTHMA

Vsem sotrpinom nanznanjam radevoljno in brezplačno, kako sem naglo in trajno ozdravela od dolgoletne in težke bolezni **ASTHMA**.
Gospa Ana Dietz, Monakovo 89, Kaiserstr. 49

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. Cena lončka z jamstvenim pismom 1 krono. 892

Kemeny, (Kaschau) I.
Poštni predal 12/161, Ogrsko.

Domač gorski tkalec sem

in pošiljam razno blago, kakor kanfanas, cedir, platno, krizot, delen, brisače, otirače, beli gradl, atlas, modro in platneno in blago druge reči

40—50 m I. kakov. K 17
40—50 m II. kakov. K 22
proti povzetju, pošt. prosto.

Franz Maršik, Češka Černa, pošta Nachod.

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvenstni nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl

16 Ljubljana,
Štritarjeva ulica št. 7.

Najzanesljivejše orožje vsake vrste prodaja

Frid. Ogris, tovarna pušk
Sv. Marijeta v Rožu, Koroško.

Prvo vrstne puške za šajbo in lov, vsak sistem, dvocevke, flinte, iste za kozle, trojke, stitci za lov, itd., s petelinji ali brez njih.

Popravila, preuredbe.
Nova naročila se v najhitrejšem času izborna izvrše. Zlasti se priporočajo **Wernde-infanterij**, puške, modeli 67/77, prenerene za Lancastre-sroil-patrone, kaliber 28, 1 komad z zavojem samo 14 K. — Ako se vzame 10 komadov, se dobi 1 zastoj. Prazni patroni se vsaki puški zastoj dodajo. Garantirano izbere strel.

Najboljše in najcenejše orožje za domače varstvo.

Naročite takoj in opazujte svoje prijatelje na ta inšert. Nikjer vam ne postrežejo bolje!

Posestvo (kmetija) ki meri okrog 40 oralov, največ gozda se prod. K posestvu spada: novozidana hiša s 6 sobami, dalje hlev in vse gospod. poslopje. Vrt z 2000 sadn. drevja. Pripravno za letovišče. Proda se radi denar. razmer za ceno 10.000 K. Pojasnila daje županstvo Sava ob južni železnici. 1335

Mizarskega mojstra in dva pomočnika

1362 sprejme Ant. Kobi, Breg, Borovnica.

1447 Ne stane nič!

Zastonj pošiljam povsodi vzorce sukna, blaga za obleke, za bluže, perilnega blaga, modnega barhenta, platnine, oksforda, posteljnine, kakor tudi vseh vrst blaga za gospodinjstvo, s čimur se pri veliki izbiri in nizkih cenah more tudi doma prav zelo ngodno preskrbeti nakup. **Karl Worsche, Maribor ob Dr., Gosposka ulica 10.**

Vaš želodec slabo prebavlja, ne počutite se dobro 2

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in prebavljajoče pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zopredne zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorbo kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Prazi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRÄGNER-ja, o. in kr. dvor. dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,

— Po pošti se razpošilja vsak dan. — 8119 vogal Nerudove ulice.

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošlj. K 1 50 se pošlje mla steklenica, za K 2 50 velika steklenica, za K 4 70 2 veliki steklenici za K 8 — 4 velike steklenice za K 22 — 14 vel. steklenic poštine prosto na vsa pošta avstr.-ogr. monarhije. Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rib. Sušnik, Dr. G. Piceoli, Jos. Olmar.

Tovarna „JANUS“ - koles 3 letno jamstvo

Največja in najboljša trdika na kolesih: šivalne stroje ter njihovo delo.

Najboljši izvor

za koles, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, zunanja pneumatika (Mantel) od K 4-20, notranja pneumatika (Luftscheuch), prve kavosti, nesešiti, od K 2-50, cecilinske svetilke od K 2—, od K 1-20 ročni zvoncei in dr. od 20 h, prvovrstne veržice od K 2-50, pedali prve vrste od K 2-50, pesta s prostim tekom (Freilaufnabe) od K 12-50 naprej. Sedla, torbice, osi itd., za vse sisteme, umli, cevi v vseh merah itd., najceneje. Lastne popravilne, zavod za ponikljanje inemaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevajte cenik 1912 zastonj in poštine prosto.

Dvozna trdika za kolesno obrt **Maks Skutezky.**

Dunaj I. Stubenring 6.

Naročajte „Slovenca“

Naročila na vsakovrstne **harmonije** pošiljajte na naslov: **IVAN MILAVEC**, izdelovatelj orgel, Ljubljana, Linhartova ulica.

Hiša, novozidana, 18 let davka prosta, se prod. ima 1 veliko obokano svitlo klet, v pritličju vežo, kuhinjo in 4 sobe. V prvem nadstropju je veža, 2 kuhinji in 4 velike sobe; podstreho veža, kuhinja in 2 sobi in še veliko praznega prostora. — V hiši izvrstna pitna voda. — Hiša, tik okrajne ceste, nasproti nove župnijske cerkve, zelo pripravna za gostiln., trgov. ali kak drug obrt. Vrt za zelenjavo meri 755 m². Cena po dogovoru. Več pove lastnik **Matija Pečelin**, Ziri št. 75, nad Skofjo Loko.

Vajenca za čevljarsko obrt

išče **Lovro Žagar**, čevljarski mojster, Lesce št. 38, Gorenjsko. 1536

Na prodaj je

hiša na Bledu

ki je pripravna tudi za **gostilno** ali drugo obrt. — Pojasnila daje **Friderik Homann v Radovljici**. 1362

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem.

Birmanska darila.

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga

švicarskih ur, zlatnine, srebrnine

Lastna tovarna ur v Švicl.

Konkurenčne ure K 3-50, K 4— in K 5—.

Edino zastopstvo „Puch“-koles za celo Kranjsko. — Najboljši šivalni stroji od K 90— naprej.

FR. ČUDEN

Ljubljana, trgovec in posestnik, delničar družbe Union-Horlogère. 1243

Mate HAFNER

c. kr. notar v Ljubljani

naznanja,

da je preselil

svojo notarsko pisarno

z Dunajske ceste št. 32,

v hišo g. Josi-

pine Kos

Sodna ulica št. 5

v pritličju, vhod z ulice. 1522

Kotirajo: in najzanimivejša kosa ostanki je in ostane

turška kosa

z znamko slika Turka

Te vrste kose so iz najboljšega ameriškega vrhnjega jekla, katere se pred vsem drugim odlikujejo s posebno **fino izpeljavo, lahkoto in nedoesečno rezjo.**

Dolgoti so za dobiti: 61 67 72 76 84 88 cm.

Cena kosov je: 190 220

Po naročilu 10 kosovov skupaj jih poligim franko na vaško postajo. — Se priporočam **F. S. Škrabar**, trgovec v Kranjski gori. 1861

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajliran, porcelanast štedilnik kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, nočile, restavracije i. d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trsno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte „Izvirne Koloseus - Štedilnike“ in vrnite slabše izdelke. 3973

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in čestni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Tovarniška posest

ob progi državne železnice Celje-Velenje, v Polzeli, s zavidanim površjem 3070 m² s pripadajočim zemljiščem 31.000 m², ob stalni vodni moči 40 HP, tovarniško poslopje s ravnateljevim stanovanjem, dobro ohranjeno, primerne nizke plače; zelo primerno za vaško tovarniško podjetje, **se ceno prodaja.** — Zaradi cenenege postavka za vozno blago v Trst posebno pripravno za izdelovanje irvnega blaga. Pojasnila dajejvrška **WILLIAM PRYM, Dunaj** I, Stöps im Himmell. 1453

4 točno
za
poskuzanje
in
ne ogled

pošiljam ceno moje preizkušene kolesa oziroma „Bohemian“ pneumatiko in po zmerno ceno koles. Zmerni pletilni pogoj, ilustrirani cenik zastoj F. Dušek, tovarna, Opotno, St. B. Nr. 2109, Češko.

Ostanki

30 m za K 14—

od različnega dobrega in modernega žamskega in letnega blaga za oblake, bluze, predpasnike itd. Ostanki so zanjčeno 3-5 m dolgi in sveži. Pošilja po povzetju.

Julij Kantor

Babj pri Nachodu (Češko). Vzorci ostankov se ne razpošiljajo. 729

Motorji.

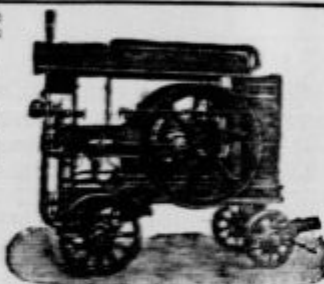
Kotorji ne surove ole in z močnim pritiskom od 10 do 20 HP. Obratni stroški 1-2% vinerje ne uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na bencin, petrolin ali bencol: od 1-30 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinerje ne uro za konjsko silo.

L. WARCHALOWSKI

Dunaj, III. Paulussasse 3. — Budapešta, VI. Vaci-kört 51.

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in opisni odjemalcev zastoj.

Posteljno perje

znamka Avstrija priporočajo najbolje

1 kg K 9.50, boljše K 12—, belo K 15—, snežnobelo K 20—, K 30—, najfinije K 42—, K 45—, naredi polne in najlaže postelje, zato velike pernice z dvema blaznima od 16 K naprej. Dobiva se le

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko

Vzorci in cenik tudi za narejene postelje zastoj. Pošilja poštne in carine prosto po povzetju.

Najboljši izvor

izgotovljenih postelj

iz dobrega, češkega, postelj. perja. Nepoliena v postel, rdečem markingu (mista): 1 pernica 180x120 cm in 2 podzplevnici, vanka 80x60 cm, z novim, mehkim, trpežnim perjem K 12—, pol-puh K 22—, puh K 24—, snmo pernica K 10—, K 12—, K 14—, in K 16—, snmo podzplevnica K 2—, K 2-50 K 4—, Dvo-delne pernice 200x140 cm K 12, K 14-50, K 17-50 in K 21—, K 181 podzplevnica 90x70 K 4-50 in K 2-50, 2 kg nvega, dobrega, belega, posteljnega perja brez prahu K 14—, snežnobelega K 20—, boljkega K 30—, najboljšega K 42—, 2 kg neskuhjenega nosnega perja K 20 in K 30, Bel puh v velikih kosmičih K 2—, boljše K 4—, najboljši perni puh K 2-50 za 1/2 kg, siv puh 1/2 kg K 2-50 in K 3—, Pošilja poštne prosto proti povzetju. Zaznana dovoljena, če se povrne poština.

Ivana Polatschek, Janovic ob An. št. 31
pri Klatovu, Češko. 1483

Kovčegi Winkler

Najboljši svetovni znamka! Ličil! Trgoval! Cene brez konkurence!

Tovarna in apotajna trgovina kovčegov, torbic in uanjene robe
Josip Winkler & sinovi.
Ustanovljeno 1876
Dunaj, I. Himmel-platzgasse 7/A.
Winkler-jevi stiki karjegi od K 20 n.

Ceneje gospodinjite,

ako pripravljate Vašo kavo za jutrek, malico in večerje s pravim zagrebškim: Franckom: s kavinim mlinčkom, ki je po okusu zrnati kavi najbolj sličen.

In zakaj? Ker ima pravi: Franck: slasten okus, ker povzdigne vonj zrnate kave in je pri vsem tem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavin pridaček.

Ne pozabite imena „CONTRHEUMAN“

kajti tudi vi lahko rabite z preizkušeno in zdravniško priporočeno sredstvo pri nastopu revmatizma, protina ali nevralgije.

ki je vedno zanesljivo sredstvo 7

za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III, št. 203.

Pri napravi plačila K 1-50 se pošilja 1 pušica franko

Povor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGA V LEKARNAH.

V ljubljani: Rib. Sošnik, Jos. Čizmač, dr. G. Piccoli. 3117